

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

*Кафедра фінансів, банківської
справи та страхування*

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для підготовки курсових робіт
«Страхування»

*здобувачами вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та страхування
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності*

*072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування*

ПОЛТАВА 2024

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт «Страховання» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування. Полтава : Полтавський державний аграрний університет, 2024. 39 с.

Загальна редакція та підготовка до випуску:

Світлана Зоря, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

Рецензент:

Марина Єрмолаєва, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, к.е.н., доцент

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт «Страховання» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування обговорені та схвалені на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Методичні рекомендації для підготовки курсових робіт «Страховання» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування схвалено та рекомендовано до видання радою з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

ЗМІСТ

	ст.
ВСТУП.....	4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	8
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	10
ВИМОГИ ДО ТЕКСТУ І ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ, ЇЇ ЗАХИСТ ТА ОЦІНКА.....	16
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	18
ДОДАТКИ	
Додаток А. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.....	24
Додаток Б. ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ВИБОРУ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	25
Додаток В. ОРІЄНТОВАНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ.....	26
Додаток Г. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПАКЕТУ ІНФОРМАЦІЙНО- ВСТУПНОЇ ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ	31
Додаток Д. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПISУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	34

ВСТУП

В даний час розвитку економічних відносин, страхування являється стратегічно важливим та перспективним сегментом економіки, що дає можливість забезпечити соціально-економічну стабільність в суспільстві, забезпечує компенсацію збитків у результаті настання несприятливих подій, знижує витну частину бюджеті різних рівнів та є джерелом внутрішніх довгострокових інвестицій в економіку країни. В свою чергу, підготовка курсової роботи «Страхування» є важливою складовою частиною освітнього процесу здобувача вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування, активною формою науково-дослідницької роботи.

Методичні рекомендації являють собою навчальний документ по підготовці курсових робіт «Страхування» здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування

Методичні рекомендації передбачають визначення мети та завдань курсових робіт «Страхування», рекомендації щодо вибору теми, підбору, систематизації і вивчення спеціальної літератури, законодавчих та нормативних актів з проблем наукового дослідження, збирання, аналізу, узагальнення та викладу матеріалу. В них ґрунтовно викладені загальні вимоги щодо змісту, обсягу та оформлення курсових робіт.

У формі додатків наведено матеріал, що стосується порядку затвердження тем і розгорнутих планів курсових робіт «Страхування», видачі завдань до їх написання та оформлення рецензії на курсову роботу. Висвітлені також питання, що стосуються підготовки здобувачів вищої освіти до захисту курсових робіт.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У відповідності до освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування одним із важливих етапів професійної підготовки є підготовка та захист курсової роботи «Страхування».

Курсова робота за своєю сутністю є завершеним самостійним дослідженням здобувача вищої освіти за однією із важливих проблем у сфері страхування. На підставі курсової роботи кафедра визначає рівень підготовки студента, ступінь оволодіння ним теоретичними знаннями та вміннями використовувати набуті в процесі навчання знання для виконання конкретного фінансового аналізу, прийняття раціональних фінансово-управлінських рішень.

Метою написання курсової роботи є:

- закріплення, поглиблення та систематизація одержаних в процесі навчання знань;
- відпрацювання навичок та вміння узагальнювати теоретичні матеріали і працювати з літературою;
- набуття навичок працювати із статистичними довідниками і аналізувати практичну фінансово-економічну інформацію;
- розвиток вміння чітко обґрунтовувати власні висновки, рекомендації та пропозиції, щодо вдосконалення існуючої практики в галузі досліджуваної проблеми;
- оволодіння здобувачами вищої освіти в ході навчання системним та комплексним підходом, сучасною методологією та методикою здійснення досліджень, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування фінансово-економічних рішень.

Завдання написання курсової роботи полягає в тому, щоб допомогти студенту: продемонструвати та використовувати одержані під час навчання знання; покращити теоретичну та практичну підготовку; формувати творче мислення; розвивати навички підбору та систематизації літературних джерел, узагальнення та аналізу вихідної інформації; формувати висновки та пропозиції, системно викласти матеріал; удосконалювати вміння вирішувати нестандартні завдання щодо підвищення ефективності функціонування страхового ринку України у сучасних умовах.

До курсової роботи як самостійного дослідження ставляться такі основні вимоги:

- робота має містити системний теоретичний аналіз об'єкта дослідження на основі використання набутих вмінь правильно застосовувати теоретичні положення економічної науки та користуватись науково-понятійним апаратом;
- викладений матеріал, отриманий з літературних джерел та електронних ресурсів, повинен розкривати різні точки зору дослідників у сфері піднятих у роботі дискусійних питань, а також висвітлювати власну позицію автора та його аргументацію з цих питань;
- робота повинна бути спрямована на дослідження страхового ринку;

- робота повинна містити конкретні пропозиції, направлені на розвиток страхового ринку України, чи окремих ланок його функціонування;
- робота має бути написана чітко, доступно та оформлена відповідно до існуючих вимог.

Написання курсової роботи дасть змогу сформувати у здобувачів вищої освіти наступні компетентності:

загальні:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- ЗК12. Здатність працювати автономно;
- ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності;

фахові (ФК):

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування);

ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового та фондового ринку.

Програмні результати навчання:

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових та фондових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання

практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Основними принципами виконання курсової роботи «Страхування» є: ініціативність та добровільність у виборі здобувачем вищої освіти конкретної теми курсової роботи; обов'язковість виконання курсової роботи; самостійність у виконанні курсової роботи; індивідуальність консультування науковим керівником кожного здобувача вищої освіти по темі і змісту його курсової роботи; особиста відповідальність кожного студента за своєчасне і якісне виконання курсової роботи та додержання встановленого даними методичними вказівками регламенту її написання.

При написанні курсової роботи здобувач вищої освіти керуються спеціальними та локальними нормативно-правовими актами з питань академічної доброчесності (<https://www.pdau.edu.ua/content/normatyvno-pravove-zabezpechennya-2>).

Відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті курсові роботи повинні бути перевірені самостійно здобувачами вищої освіти, використовуючи програми, які є у відкритому доступі, крім тих, розробниками яких є фізичні або юридичні особи, зареєстровані на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором / державою-окупантом або здійснюється Університетом із використанням антиплагіатної онлайн-системи Turnitin.

Процедура перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень регламентується Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

Виконана курсова робота із документами, що підтверджують перевірку рівня оригінальності, подається здобувачем вищої освіти на кафедру, де реєструється, після чого передається керівнику для перевірки та рецензування. В процесі перевірки курсової роботи керівник робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відмічає позитивні сторони роботи та недоліки, які треба ліквідувати до захисту. Обов'язково керівник оформляє лист оцінювання, де зазначені критерії оцінювання курсової роботи. Курсові роботи, зміст яких відповідає вимогам, допускаються до захисту, про що викладачем робиться відмітка в листі оцінювання. При необхідності курсова робота доопрацьовується згідно з зауваженнями, а потім допускається до захисту.

ВИБІР ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вибір теми є безпосереднім початком роботи здобувача вищої освіти над курсовою роботою «Страхування». Тематика цих робіт має бути актуальною, відображати сучасну проблематику наукових досліджень у сфері страхування та носити пошуковий характер. Здобувач вищої освіти має право самостійно вибрати тему курсової роботи на основі рекомендованої тематики. Наведена тематика курсових робіт має орієнтований, рекомендований характер і може уточнюватись. Рекомендований перелік тем курсових робіт наведено в додатку А.

При виборі теми курсової роботи враховуються: актуальність теми для об'єкту дослідження; професійні інтереси здобувача вищої освіти; наукові проблеми, які вирішуються на кафедрі; напрямок науково-дослідної роботи здобувача вищої освіти; можливості одержання, обробки та використання відповідних практичних матеріалів; власні напрацювання здобувача вищої освіти, тощо.

Здобувач вищої освіти має право запропонувати тему курсової роботи, яка не включена до тематики, що приведена в даних методичних рекомендаціях. У цьому випадку на кафедру подається заява з вказівкою назви бажаної теми і мотивами її вибору. Враховуючи рівень знань здобувачів вищої освіти, їх схильність до науково-дослідницької роботи, набутий практичний досвід – викладач має право вносити певні корективи відносно розподілу тем. Тематика курсових робіт має проблемно-практичну спрямованість, періодично оновлюється і затверджується на засіданні кафедри.

Вибрана здобувачем вищої освіти тема закріплюється за ним на підставі його письмової заяви на ім'я завідувача кафедри, зразок якої подано в додатку Б. Не дозволяється виконувати курсову роботу кільком здобувачам вищої освіти з однієї групи по одній і тій же темі. Виняток може бути лише в разі відмінностей у об'єкті дослідження.

Науковий керівник курсової роботи консультує здобувача вищої освіти при розробці плану роботи, дає рекомендації з підбору і використання необхідної літератури, збору та обробки аналітичної інформації, контролює хід виконання курсової роботи, надає висновок на роботу, в якому дає оцінку праці здобувача вищої освіти.

Необхідно пам'ятати, що здобувач вищої освіти відповідає за своєчасність та якість виконання роботи, за вірність практичних матеріалів та результатів розрахунків.

Виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- вибір теми;
- огляд літературних джерел за темою роботи (законодавчих, нормативно-правових, спеціальних);
- розробка плану роботи;
- аналіз і обробка фактичного матеріалу;
- написання і оформлення курсової роботи;

- подання роботи на рецензування (в разі необхідності робота повертається на доопрацювання);
- захист курсової роботи.

Курсова робота виконується у відповідності зі складеним планом. План складається здобувачем вищої освіти після закріплення теми і вивчення літературних джерел по ній. При цьому рекомендується використовувати примірні плани, що наведені в даних методичних рекомендаціях (Додаток В). Якщо в ході виконання курсової роботи виникне необхідність внесення в план доповнень чи уточнень, вони узгоджуються з науковим керівником.

Курсова робота повинна базуватися на достатньому обсязі інформації, що всебічно характеризує об'єкт і предмет дослідження.

Мінімальний період, за який накопичується інформація – 3 останні роки. У випадках, коли передбачається моделювання економічних процесів, цей термін збільшується за згодою наукового керівника. Ще під час збору та обробки фактичного матеріалу необхідно продумати та сформулювати в загальному вигляді пропозиції, направлені на розвиток страхування, підвищення ефективності функціонування страхового ринку України, чи окремих його ланок.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Рівень загальної підготовки курсової роботи знаходить відображення передусім в її структурі, тобто в послідовності розташування складових роботи. Курсова робота «Страхування» складається з інформаційно-вступної частини, основної частини, списку використаних джерел та додатків.

Інформаційно-вступна частина має містити такі структурні елементи:

1. Титульна сторінка.
2. Завдання на курсову роботу.
3. Зміст.
4. Лист оцінювання

Зразок оформлення пакету інформаційно-вступної частини курсової роботи наведено в додатку Г.

Основна частина має містити такі структурні елементи:

1. Вступ.
2. Перший розділ – теоретична частина досліджуваної теми.
3. Другий розділ – аналіз фактичних даних з досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні, чи у межах конкретного об'єкта дослідження.
4. Третій розділ – пропозиції щодо усунення недоліків та удосконалення досліджуваного питання, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями.
5. Висновки.
6. Список використаних джерел.
7. Додатки.

У вступі здійснюється обґрунтування актуальності теми, формування мета та завдань курсової роботи, визначення об'єкта, предмету та методологічної основи дослідження, характеризуються джерела одержаної інформації. Рекомендований обсяг вступу: 1-2 сторінки комп'ютерного тексту.

Перший розділ курсової роботи повинен містити теоретико-методичні основи досліджуваної проблеми. Цей розділ має бути теоретичною базою досліджуваних питань та передумовою дослідження конкретних питань з обраної теми. В першому розділі рекомендується з відповідними посиланнями на джерела інформації аналізувати різні точки зору з досліджуваних питань із аргументацією власної думки. Рекомендований обсяг першого розділу: 6-7 сторінок комп'ютерного тексту.

У *другому розділі* курсової роботи, рекомендується аналізувати фактичні дані динаміки досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні, чи у межах конкретного об'єкта дослідження. Для характеристики фінансових процесів та виявлення стійких тенденцій аналіз здійснюється, як правило, не менше ніж за три роки (періоди). Дані повинні бути наведені у порівнянні, з описом після кожної таблиці, виявлених тенденцій і результатів. Даний розділ, як і наступні, повинні містити, окрім табличного матеріалу відповідні малюнки, схеми або графіки. Рекомендований обсяг другого розділу: 6-7 сторінок комп'ютерного тексту.

У *третьому розділі* курсової роботи студент повинен, на основі матеріалів здійсненого у другому розділі аналізу, внести пропозиції щодо усунення недоліків та удосконалення досліджуваного питання. В ньому повинні бути наведені власні пропозиції студента по вдосконаленню, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями. Рекомендований обсяг третього розділу: 6-7 сторінок комп'ютерного тексту.

У *висновку* студент на 1-2 сторінках викладає в узагальненому вигляді, логічно та послідовно, основні висновки та пропозиції по роботі.

Список використаних джерел включає перелік використаної літературних та інших джерел (нормативні документи, статистичні дані, інформація з Інтернету, електронних бібліотек), що були використані студентом при виконанні роботи. Він оформляється відповідно до стандартів з бібліотечної та видавничої справи (додатку Д).

Додатки. В них наводиться вихідна інформація, а також графіки, схеми, аналітичні таблиці, які носять ілюстративний характер у процесі викладення матеріалу по розділах. На кожному документі проставляється слово «Додаток» і його порядок згідно алфавіту.

Важливо при виконанні курсової роботи дотримуватись академічної доброчесності та забезпечувати недопущення академічного плагіату. Рекомендується ознайомитись із нормативно-правовим забезпеченням академічної доброчесності (<https://www.pdau.edu.ua/content/normatyvno-pravove-zabezpechennya-2>) та правилами оформлення наукових робіт (<https://www.pdau.edu.ua/content/pravy-la-oformlennya-naukovyh-robit>) представленими на офіційному сайті ПДАУ.

ВИМОГИ ДО ТЕКСТУ І ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується державною мовою. Викладання тексту роботи повинно бути логічним, аргументованим, стилістично вірним з використанням наукової професійної мови.

Особливості оформлення курсової роботи та узгодження процедур її проходження узагальнено у відповідності до вимог освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань 07 Управління та адміністрування (табл. 2).

Таблиця 2

Вимоги до виконання курсових робіт

Зміст записів	Норма
Організаційні вимоги	
1. Відповідність теми профілю спеціальності	Дотримання тематики запропонованої в методичних рекомендаціях та оформлення згідно вимог.
Технічні вимоги	
1. Оформлення роботи	Брошурування в обкладинку.
2. Обсяг роботи, сторінок	20-25
3. Зміст роботи (приблизний обсяг в сторінках, без списку використаних джерел):	
Вступ	1-2
Розділ 1	6-7
Розділ 2	6-7
Розділ 3	6-7
Висновки	1-2
На окремому аркуші – слово «Додатки». Додатки оформляють як продовження курсової роботи у порядку появи посилань на них у тексті роботи. Додатки слід позначати великими літерами української абетки за винятком літер: <i>І, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь</i>. При цьому, у верху аркуша посередині рядка малими літерами з першої великої друкується (пишеться від руки) слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Кожний додаток за необхідності може бути розділений на декілька складових елементів. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку. Рекомендується: не включати до додатків первинну та іншу документацію, що безпосередньо не використовується в процесі дослідження.	
4. Оформлення тексту:	
Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами, жирним шрифтом, по центру рядка. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ (жирним шрифтом), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом, з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити один рядок.	

Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок, попереднім текстом і наступним заголовком – два рядки. Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті. Кожну структурну частину курсової роботи треба починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на дві третіх. По тексту роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих. Не використовувати в тексті виділення жирним шрифтом (крім вступу, назв: розділів, підрозділів та таблиць) і <i>курсивом</i> (крім слова «Таблиця» і «Продовж. табл.»).	
4. Шрифт для комп'ютерної верстки тексту роботи	14
5. Інтервал	1,5
6. Кількість рядків на сторінці	до 30
7. Поля на сторінці (не менше)	Верхнє – 20 мм, Нижнє – 20 мм, Ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм
8. Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок.
9. Початок нумерації	Зі змісту роботи цифрою 3 (три).
10. Оформлення таблиць	Нумерація – послідовно за кожним розділом: 2.1; 2.2; і т.д. Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки. Нумерують таблицю один раз над першою її частиною. При цьому слово <i>таблиця</i> пишеться <i>курсивом</i> і ставиться її номер, вкінці номера крапка не ставиться. Над іншими частинами (в разі переносу на другу сторінку) пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, а також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці. Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери жирним шрифтом, в кінці назви таблиці крапку не ставлять. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки з малих літер. Окрема графа з порядковими номерами рядків до таблиці не включається.
11. Оформлення рисунків (схем)	Нумерація – послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д. Назва рисунку – малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять. <i>Наприклад:</i> Рис. 1.1. Назва... Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком.
12. Оформлення формул	Нумерація – послідовно за кожним розділом в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Громіздкі формули розміщують на окремих рядках. Це стосується і всіх нумерованих формул. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнту треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. У кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації

	<i>Наприклад:</i> $Q = \frac{T \times S}{W}, \quad (2.1)$ де Q – страхове відшкодування; T – страховий збиток; S – страхова сума; W – вартісна оцінка майна. Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилення в наступному тексті. Інші нумерувати не рекомендується. Формули відокремлюють від тексту роботи вільними рядками.
13. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	
Посилання в тексті на таблиці	На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено. <i>Наприклад:</i> «... у табл. 1.2». При повторних посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись». <i>Наприклад:</i> «див. табл. 1.2».
Посилання в тексті на ілюстрації	Вказують порядковим номером ілюстрації в роботі. <i>Наприклад:</i> «рис. 1.2». При цьому, доцільно використовувати звороти типу: «... як це видно з рис. 1.2», або «... як це показано на рис. 1.2» Ілюстрації у курсовій роботі повинні бути: по тексту – чорним по білому, в додатках та ілюстративному матеріалі – можливо кольорові
Одночасно можливим є посилання на таблиці та ілюстрації у вигляді виразу в круглих дужках. <i>Наприклад:</i> (табл. 1.2), (рис. 2.4)	
Посилання в тексті на формули	Вказують порядковим номером формули в роботі. <i>Наприклад:</i> «... у формулі (2.1)».
Посилання в тексті на використані джерела	Зазначається порядковим номером за переліком посилань, в квадратних дужках <i>Наприклад:</i> „... у працях [10-14]...”, або [15, с. 45-46] (якщо в тексті вказана дослівно теза чи якась цифрова інформація).
Згадування прізвищ науковців	У тексті – спочатку наводяться ініціали. У списку використаних джерел – згідно діючих вимог (між ініціалами ставиться пробіл) <i>Наприклад:</i> С. С. Осадець, В. О. Безугла.
Загальноприйняті скорочення: грн, млн	Наводиться без крапки (за винятком кінця речення)
Подання інформації у відсотках та з номерами	Наводиться з пробілом між цифровим значенням і відповідним знаком: № 4; 16,8 %
Технологічні вимоги	
1. Комплект роботи	1. Титульна сторінка. 2. Завдання на курсову роботу. 3. Зміст. 4. Текст роботи. 5. Додатки. Не підшиваються 1. Лист оцінювання.

2. Термін виконання роботи	В терміни, визначені в завданні на курсову роботу та календарному графіку, але не пізніше, ніж за два тижні до захисту.
3. Дата і місце підпису роботи автором	До встановленого терміну завершення роботи – на останній сторінці основного тексту.
4. Допуск до захисту	Курсові роботи, зміст яких відповідає встановленим вимогам, допускаються до захисту, про що свідчить відмітка в листі оцінювання.
5. Вимоги до вступу роботи	У вступі виділити жирним шрифтом за окремими абзацами: – актуальність теми; – мета та завдання для дослідження; – об’єкт і предмет дослідження. <i>При цьому слід пам’ятати, що:</i> <i>Об’єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення</i> <i>Предмет дослідження – міститься в межах об’єкта</i>
При цьому жирним шрифтом виділяється лише означені фрази. <i>Наприклад: Актуальність теми.</i>	
6. Вимоги до змісту першого розділу	Науково-теоретичне обґрунтування теми дослідження з посиланням на використані положення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також відповідний нормативний матеріал.
7. Вимоги до змісту другого розділу	Аналіз фактичних даних з досліджуваних питань та аспектів проблеми на макрорівні.
<i>В аналізі використати різноманітні прийоми та методи наукових досліджень (порівняння, моделювання, аналізу та синтезу, прогнозування тощо). Рекомендується використовувати прийоми комп’ютерної обробки даних за допомогою спеціальних програм</i>	
8. Вимоги до змісту третього розділу	Пропозиції щодо усунення недоліків та удосконалення досліджуваного питання, з належними обґрунтуваннями та рекомендаціями.
9. Вимоги до висновків роботи	Висновки – узагальнення результатів дослідження за розділами – першим, другим та третім. Крім того навести обґрунтовані за змістом пропозиції.
10. Вимоги до подання списку використаних джерел	
10.1. Черговість подачі використаних джерел	В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків
10.2. В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків	Бібліографічний опис оформлюється згідно з національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (додаток Д)
<i>Використані джерела повинні відповідати періоду досліджень</i>	
11. Подання роботи на випускаючу кафедру для захисту	Робота подається у завершеному вигляді відповідно графіку за умови наявності: – належно оформленого титульного аркуша та завдання – підпису автора (здобувача вищої освіти).

РЕЦЕНЗУВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ, ЇЇ ЗАХИСТ ТА ОЦІНКА

Завершена і належним чином оформлена курсова робота у визначений термін подається на кафедру фінансів, банківської справи та страхування на перевірку. У разі порушення термінів здачі робіт на кафедру без поважних причин курсові роботи на перевірку приймаються в термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості. Ліквідація такої заборгованості здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Після перевірки роботи науковий керівник заповнює лист оцінювання, в якому зазначає позитивні сторони роботи, її недоліки, вказує шляхи усунення недоліків. Робота, що рекомендована до захисту на умові доопрацювання, або не рекомендована до захисту повинна, повинна бути доопрацьована у відповідності до вимог, викладених у листі оцінювання, тобто здобувач вищої освіти зобов'язаний докорінно доопрацювати курсову роботу і подати на кафедру вдруге. До захисту допускається курсова робота, що отримала позитивний висновок керівника.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка формується з двох частин:

1) I етап – оцінка виконання курсової роботи – до 59 балів включно (табл. 3).

Таблиця 3

Результати оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання курсової роботи	Максимальна кількість балів
1. Оцінка змісту курсової роботи	
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5
2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затвердженому плану	5
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10
6. Інші характеристики	9
Разом	49
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи	
1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5
Разом	10
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59

2) II етап – оцінка захисту курсової роботи – до 41 балів включно. Кількість балів, отриманих під час захисту курсової роботи залежить від вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження, а також повноти та вичерпності відповідей на питання членів комісії.

Захист проводиться на засіданні комісії, яка призначається завідувачем кафедри. При цьому здобувач вищої освіти викладає основний зміст курсової роботи, а потім дає відповідь на питання членів комісії і дає пояснення на критичні зауваження, що містяться у рецензії наукового керівника.

Загальна кількість балів, яку отримує здобувач вищої освіти за виконання та захист курсової роботи встановлюється шляхом підсумовування балів виставлених, керівником курсової роботи (до 59 балів) та, колегіально, членами комісії, яка приймала її захист (до 41 балів).

З врахуванням якості виконаної курсової роботи, рецензії наукового керівника, рівня виступу здобувача вищої освіти, а також відповідей на запитання – комісія оцінює курсову роботу. Результати записуються в екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти. Позитивно оцінена курсова робота залишається на кафедрі і зберігається згідно встановленого порядку.

Шкалу оцінювання курсової роботи за 100-бальною шкалою, національною системою і за шкалою ЄКТС представлено у табл. 4.

Таблиця 4

Шкала оцінювання курсової роботи: 4-х балова та ЄКТС

Сума балів за виконання курсової роботи та її захист	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-х бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним виконанням курсової роботи

У разі отримання здобувачем вищої освіти під час захисту курсової роботи оцінки «незадовільно» за 4-бальною шкалою чи 59 балів і нижче за 100-бальною шкалою та відповідну оцінку за шкалою ЄКТС за рішенням кафедри йому може бути запропоновано нова тема і новий термін виконання курсової роботи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Нормативно-правова база

1. Господарський Кодекс України / Відомості Верховної ради України від 16 січ. 2003 р., № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Про затвердження Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 199 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0199500-23#Text>.
3. Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування : Постанова правління НБУ від 19 груд. 2023 р., № 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0182500-23#Text>.
4. Про затвердження Положення про таємницю страхування : Постанова правління НБУ від 25 груд. 2023 р., № 182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0166500-23#Text>.
5. Про затвердження Положення про добровільний вихід з ринку страховика та передачу страховиком страхового портфеля : Постанова правління НБУ від 29 червн. 2024 р., № 184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0184500-23#Text>.
6. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика : Постанова правління НБУ від 27 груд. 2023 р., № 194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#Text>.
7. Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0203500-23#Text>.
8. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01 лип. 2004 р. № 1961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15#Text/>
9. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 21 трав. 2024 р. № 3720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-IX#Text>.
10. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : Закон України від 09 лют. 2012 р. № 4391-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4391-17#Text>.
11. Про затвердження Положення щодо провадження діяльності зі страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : Постанова правління НБУ від 20 жовт. 2021 р., № 108. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0108500-21#Text>.
12. Про затвердження Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 14 квітн. 2021 р., № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0030500-21#Text>.

13. Про затвердження Положення про порядок розкриття інформації небанківськими фінансовими установами : Постанова правління НБУ від 05 листоп. 2021 р., № 114. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114500-21#Text>.

14. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06 груд. 2019 р. № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

15. Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика : Постанова правління НБУ від 29 груд. 2023 р., № 201. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0201500-23#Text>.

16. Про розміри страхових сум за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Постанова правління НБУ від 30 трав. 2022 р., № 109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0109500-22#Text>.

17. Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів та умови провадження посередницької діяльності у сфері страхування та про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України : Постанова правління НБУ від 30 черв. 2022 р., № 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0135500-22#Text>.

18. Про затвердження Положення про порядок підготовки та оновлення плану безперервної діяльності, плану відновлення діяльності та плану фінансування страховика: Постанова правління НБУ від 21 черв. 2024 р., № 74. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0074500-24#Text>.

19. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січ. 2001 р. № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

20. Про страхування : Закон України від 18 листоп. 2021 р., № 1909-IX / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

21. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14 груд. 2021 р., № 1953-IX / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>.

Наукова і навчально-методична література

1. Бурмінова М., Зоря С. Накопичувальне страхування життя. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 36–37.

2. Гончаренко І. Г., Дудченко Н. В. Загрози та перспективи розвитку страхових компаній України у період пандемії COVID-19. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. №3 (120). С. 108–113.

3. Горкулько Л., Зоря С. Страховий ринок України в умовах воєнного стану. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення*

теорії та проблеми практики : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 70–72.

4. Демянчук М. А. Страхові послуги : практикум для студентів економічних спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса : Одес. нац. ун. ім. І.І. Мечникова, 2021. 106 с.

5. Дорошенко О. О., Зоря С. П., Дроботя Я. А. Оподаткування прибутку страхових компаній. Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років (м. Полтава, 17-18 травня 2023 року). – Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. С. 184–185.

6. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.

7. Заволока Ю. М., Єфременко А. Г., Малашенко Ю. А. Особливості функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 102-106.

8. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Цифровий маркетинг як основа підвищення страхової культури та забезпечення ефективності управління діяльності страховика. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 66. С. 232-236. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/42.pdf.

9. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Підвищення ефективності страхового менеджменту за допомогою інструментів digital-маркетингу страхових послуг. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Випуск 2(02). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/75> DOI: 10.32782/dees.2-19.

10. Зоря О.П., Зоря С.П., Капаєва Л.М. Теоретико-методологічні засади страхування інвестиційних ризиків у системі управління ними. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 69. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/69-2022>.

11. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Роль страхування у системі забезпечення продовольчої та економічної безпеки у період воєнного стану в Україні. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Випуск 3(03). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/105/97> DOI: 10.32782/dees.3-7.

12. Зоря С. П. Економічна сутність та напрями оцінки конкуренції на страховому ринку. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 155–157.

13. Зоря С. П., Зоря О. П. Навчально-методичний посібник з дисципліни Страхування для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» [2-ге вид. перероб. та допов.]. Полтава : ПДАА, 2018. 202 с.

14. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (178). 2016. С. 274–279 URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8037>.

15. Зоря С. П., В. Д. Чумак, Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6783>.
16. Зоря С. П. Страховий ринок України: стан та особливості конкуренції. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 31 жовтня 2019 р. Полтава, 2019. С. 72–75.
17. Зоря С. П., Романець Г. П. Страхова культура в Україні. *Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку* : зб. наук. ст. учасників другої всеукраїнської наук.-практ. конф. / редкол. : С. В. Степаненко (голова ред.) та ін. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. С. 241–244.
18. Зоря С. П., Ромаш Д. В. Диджиталізація страхового ринку України. *Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації* : матеріали IX Інтернет-конференції (Одеса, 4-5 квітня 2024 р.) / за ред. д-ра екон. наук, проф. Д. В. Завадської. Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 194–196.
19. Зоря С. П., Бурмінова М. В. Перспективи розвитку страхування фінансових ризиків в Україні. *Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації* : матеріали IX Інтернет-конференції (Одеса, 4-5 квітня 2024 р.) / за ред. д-ра екон. наук, проф. Д. В. Завадської. Одеса: ОНЕУ, 2024. С. 191–193.
20. Зоря С. П., Голобородько В. В. Зарубіжний досвід аграрного страхування та перспективи його впровадження в Україні. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації* : збірник тез доповідей XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, м. Тернопіль, 19 травня 2023 року. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. С. 213–216.
21. Карцева В. В., Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг. Київ : «SBA-Print», 2020. 568 с.
22. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
23. Ковтун Л., Зоря С. Особливості страхування під час воєнного стану. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 142–143.
24. Конкурентоспроможність страхового ринку України в умовах активізації глобалізаційних процесів: колективна монографія [текст] / за матеріалами праць наукової групи і науковою редакцією д-ра екон. наук, проф. Л. В. Шірінян. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 404 с.

25. Кривошея В., Зоря С. Особливості дії договорів страхування в період воєнного струн. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених (м. Полтава, 10 листопада 2022 року). Полтава, 2022. С. 64–65.

26. Малиш В., Зоря С. Сутність та значення майнового страхування. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 194–196.

27. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

28. Морозова П., Зоря С. Відновлення страхового ринку України. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 218–220.

29. Пікус Р. В., Лялькін О. С. Формування інвестиційної стратегії страхової компанії в умовах сучасних викликів. *Інвестиції практика та досвід*. 2022. № 3. С. 41–48.

30. Ромаш Д., Зоря С. Медичне страхування в Україні. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 288–290.

31. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

32. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.

33. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Зоря С. П. Напрями аналізу прибутковості діяльності страхової компанії. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 76. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/76_2024/15.pdf.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Асоціація страховий бізнес (АСБ) – об’єднання учасників страхового ринку України: веб-сайт. URL: <https://insurancebiz.org/>.

2. Державний комітет статистики України : веб-сайт. URL: ukrstat.gov.ua.

3. Кабінет Міністрів України (Урядовий портал): веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.

4. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ). : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.

5. Міністерство Фінансів України : веб-сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.

6. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт.
URL: <https://mtsbu.ua/>.
7. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
8. Національна асоціація страховиків України веб-сайт. URL:
<https://www.nasu.com.ua/>.
9. Офіційні сайти страхових компаній України.
10. Ядерний страховий пул України: веб-сайт. URL:
<https://nuclearpool.com.ua/about>.
11. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.
12. FORINSURER : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.
13. Офіційні сайти страхових компаній України.

Додаток А

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Державне регулювання страхової діяльності в Україні.
2. Інвестиційна діяльність страхових компаній України: стан та напрями активізації.
3. Інтернет-страхування в Україні: проблеми і перспективи розвитку.
4. Кіберстрахування як сегмент глобального страхового ринку.
5. Майнове страхування: сучасний стан та проблеми розвитку.
6. Медичне страхування: сучасний стан та перспективи розвитку.
7. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ).
8. Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку.
9. Пенсійне страхування: сучасний стан та перспективи розвитку.
10. Перестрахування як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку України.
11. Ринок агрострахування: стан та перспективні напрями розвитку.
12. Розвиток банківського страхування.
13. Розміщення активів страхових компаній в Україні.
14. Роль InsurTech на ринку страхових послуг України.
15. Стан та особливості конкуренції на страховому ринку України.
16. Стан та особливості страхування наземного транспорту (КАСКО)
17. Страхова культура як основа розвитку страхового бізнесу в Україні.
18. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку.
19. Страхове шахрайство в Україні.
20. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку України.
21. Страхування вантажів та багажу.
22. Страхування врожаю сільськогосподарських культур та напрями його удосконалення.
23. Страхування від вогневих ризиків та ризиків впливу природніх явищ.
24. Страхування від нещасних випадків.
25. Страхування відповідальності: сучасний стан та перспективи розвитку.
26. Страхування життя: сучасний стан та перспективи розвитку.
27. Страхування інвестицій від воєнних ризиків.
28. Страхування фінансових витрат: сучасний стан та перспективи розвитку.
29. Сучасні тенденції капіталізації на страховому ринку України.
30. Туристичне страхування: сучасний стан та напрями удосконалення.

Додаток Б

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ВИБОРУ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завідувачу кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

_____ (науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Здобувача вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та
страхування
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок
__ курсу __ групи
_____ форми здобуття освіти
(денної, заочної)

_____ (П.І.П.)

ЗАЯВА

Прошу Вас затвердити тему курсової роботи «Страхування» у наступній редакції: «Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку».

ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

«__» _____ 20__ року

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:

«__» _____ 20__ року

_____ (підпис)

_____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Додаток В

ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ

У всіх планах обов'язково передбачаються наступні структурні компоненти:

Вступ

Розділ 1.

Розділ 2.

Розділ 3.

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

1. Державне регулювання страхової діяльності в Україні

Розділ 1. Теоретичні та законодавчі засади страхової діяльності в Україні

Розділ 2. Сучасний стан страхової діяльності в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхової діяльності через державний регуляторний вплив на страховий ринок України

2. Інвестиційна діяльність страхових компаній України: стан та напрями активізації

Розділ 1. Теоретичні аспекти інвестиційної діяльності страхових компаній

Розділ 2. Сучасний стан здійснення інвестиційної діяльності страхових компаній України

Розділ 3. Напрями активізації інвестиційної діяльності страхових компаній України

3. Інтернет-страхування в Україні: проблеми і перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні аспекти інтернет-страхування

Розділ 2. Оцінка та аналіз розвитку ринку інтернет-страхування в Україні

Розділ 3. Вдосконалення механізму забезпечення інтернет-страхування

4. Кіберстрахування як сегмент глобального страхового ринку

Розділ 1. Теоретичні аспекти кіберстрахування як сегменту глобального страхового ринку

Розділ 2. Сучасні тенденції розвитку кіберстрахування

Розділ 3. Обґрунтування підходів до розвитку кіберстрахування в Україні

5. Майнове страхування: сучасний стан та проблеми розвитку

Розділ 1. Теоретичні аспекти майнового страхування

Розділ 2. Оцінка стану майнового страхування в Україні за класами страхування

Розділ 3. Проблеми розвитку майнового страхування в Україні та шляхи їх вирішення

6. Медичне страхування: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи добровільного медичного страхування

Розділ 2. Аналітичний огляд ринку добровільного медичного страхування в Україні

Розділ 3. Проблеми та перспективи розвитку добровільного медичного страхування в Україні

7. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

Розділ 1. Економічна сутність страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

Розділ 2. Оцінка обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні

Розділ 3. Проблемні аспекти розвитку обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в сучасних умовах

8. Особисте страхування: сучасний стан та проблеми розвитку

Розділ 1. Теоретичні аспекти особистого страхування

Розділ 2. Сучасний стан особистого страхування в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку особистого страхування в сучасних умовах

9. Пенсійне страхування: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи пенсійного страхування

Розділ 2. Аналітичний огляд ринку пенсійного страхування в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку пенсійного страхування в Україні

10. Перестраховування як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку України

Розділ 1. Економічна сутність, особливості становлення та розвитку інституту перестраховування в Україні

Розділ 2. Аналіз перестрахового ринку України

Розділ 3. Перспективи розвитку та роль перестраховування у забезпеченні стабільного функціонування страхового ринку

11. Ринок агрострахування: стан та перспективні напрями розвитку.

Розділ 1. Теоретичні аспекти розвитку агрострахування

Розділ 2. Аналіз розвитку ринку агрострахування в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку агрострахування на страховому ринку України

12. Розвиток банківського страхування

Розділ 1. Теоретичні аспекти банківського страхування

Розділ 2. Аналіз стану банківського страхування

Розділ 3. Перспективи розвитку банківського страхування в Україні

13. Розміщення активів страхових компаній в Україні

Розділ 1. Економічна сутність, формування та розміщення активів страховика

Розділ 2. Аналіз розміщення активів страхових компаній

Розділ 3. Проблемні аспекти розміщення страхових резервів страховиків на українському страховому ринку та шляхи їх вирішення

14. Роль InsurTech на ринку страхових послуг України

Розділ 1. Сутність, ключові технології та рішення InsurTech

Розділ 2. Сучасний стан застосування InsurTech у страховій діяльності

Розділ 3. Перспективні напрями використання InsurTech на ринку страхових послуг України

15. Стан та особливості конкуренції на страховому ринку України

Розділ 1. Економічна сутність конкуренції та її значення на страховому ринку України

Розділ 2. Оцінка стану конкуренції на страховому ринку України

Розділ 3. Напрями розвитку страхового ринку в Умовах конкурентного середовища

16. Стан та особливості страхування наземного транспорту (КАСКО)

Розділ 1. Економічна сутність страхування наземного транспорту

Розділ 2. Сучасний стан страхування наземного транспорту (КАСКО) в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування наземного транспорту в сучасних умовах

17. Страхова культура як основа розвитку страхового бізнесу в Україні

Розділ 1. Сутність, підходи до визначення та особливості формування страхової культури

Розділ 2. Рівень розвитку страхової культури в Україні

Розділ 3. Формування напрямів підвищення рівня страхової культури в Україні

18. Страховий ринок України: стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхового ринку

Розділ 2. Оцінка стану страхового ринку України

Розділ 3. Перспективні напрями розвитку страхового ринку.

19. Страхове шахрайство в Україні

Розділ 1. Теоретичні та аналітичні аспекти проявів шахрайства на страховому ринку України

Розділ 2. Аналіз індикаторів шахрайства на страховому ринку України

Розділ 3. Визначення перспектив подолання шахрайства на страховому ринку України

20. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку України

Розділ 1. Теоретичні основи організації страхового посередництва

Розділ 2. Діяльність посередників на страховому ринку України

Розділ 3. Удосконалення механізму організації страхового посередництва в Україні

21. Страхування вантажів та багажу

Розділ 1. Теоретичні основи страхування вантажів та багажу

Розділ 2. Сучасний стан страхування вантажів та багажу в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування вантажів та багажу в сучасних умовах

22. Страхування врожаю сільськогосподарських культур та напрями його удосконалення

Розділ 1. Економічна сутність та механізм страхування врожаю сільськогосподарських культур

Розділ 2. Сучасний стан розвитку страхування врожаю сільськогосподарських культур

Розділ 3. Вдосконалення системи страхування врожаю сільськогосподарських культур

23. Страхування від вогневих ризиків та ризиків впливу природних явищ

Розділ 1. Економічна сутність страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ

Розділ 2. Сучасний стан страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ в Україні

Розділ 3. Напрями розвитку страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ в сучасних умовах

24 Страхування від нещасних випадків

Розділ 1. Теоретичні основи страхування від нещасних випадків

Розділ 2. Сучасний стан страхування від нещасних випадків в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку страхування від нещасних випадків в умовах сьогодення

25. Страхування відповідальності: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхування відповідальності

Розділ 2. Оцінка стану страхування відповідальності в Україні за класами страхування

Розділ 3. Напрями розвитку страхування відповідальності в сучасних умовах

26. Страхування життя: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхування життя

Розділ 2. Сучасний стан страхування життя в Україні

Розділ 3. Перспективи розвитку страхування життя

27. Страхування інвестицій від воєнних ризиків

Розділ 1. Сутність та особливості запровадження страхування інвестицій від воєнних ризиків

Розділ 2. Стан та програми страхування інвестицій від воєнних ризиків

Розділ 3. Перспективи розвитку страхування інвестицій від воєнних ризиків в Україні

28. Страхування фінансових витрат: сучасний стан та перспективи розвитку

Розділ 1. Теоретичні основи страхування фінансових витрат

Розділ 2. Оцінка сучасного стан страхування фінансових витрат в Україні за класами страхування

Розділ 3. Напрями розвитку страхування фінансових витрат в сучасних умовах

29. Сучасні тенденції капіталізації на страховому ринку України

Розділ 1. Теоретичні аспекти капіталізації страхового ринку

Розділ 2. Динаміка макроекономічних показників капіталізації страховиків

Розділ 3. Напрями стимулювання страхового бізнесу в контексті підвищення його капіталізації

30. Туристичне страхування: сучасний стан та напрями удосконалення

Розділ 1. Теоретичні аспекти туристичного страхування

Розділ 2. Сучасний стан ринку туристичного страхування в Україні

Розділ 3. Шляхи удосконалення туристичного страхування

Додаток Г

**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПАКЕТУ ІНФОРМАЦІЙНО-ВСТУПНОЇ
ЧАСТИНИ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

КУРСОВА РОБОТА

«Страхування»

на тему: «Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа та
страхування
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок
__ курсу __ групи¹
денної форми здобуття освіти
Яхно В. А.
Керівник: Зоря С. П.

Полтава – 20__ року

¹зазначається відповідний курс та група, в якій навчається здобувач вищої освіти

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу «Страхування»

здобувачеві вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
— курсу — групи
Яхно Валентині Андріївні

1. Тема: Особисте страхування: сучасний стан та перспективи розвитку
2. Строк здачі роботи (проекту) на кафедру – не пізніше _____ 20__ р.
3. Перелік питань, що підлягають розробці (план курсової роботи):
Вступ
Розділ 1. Теоретичні аспекти особистого страхування
Розділ 2. Сучасний стан особистого страхування в Україні
Розділ 3. Напрями розвитку особистого страхування в сучасних умовах
Висновки
Список використаних джерел
Додатки

Дата видачі завдання _____ 20__ р.

Керівник курсової роботи

(підпис)

Світлана ЗОРЯ

Завдання прийняв до виконання

(підпис здобувача вищої освіти)

Валентина ЯХНО

Полтавський державний аграрний університет
 Факультет _____ Форма здобуття освіти _____
 Спеціальність (ОПП) _____ Група _____

Л И С Т О Ц І Н Ю В А Н Н Я курсової роботи

з дисципліни _____
 здобувача вищої освіти _____
 на тему _____

Обсяг курсової роботи (проекту) _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі _____

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (проекту) (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить кількість критичних оцінок* – недостатню, достатню; *аналітичний розділ містить ознак практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проектний розділ містить конкретних пропозицій та наукових розробок*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додатки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний _____

Результати оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання курсової роботи (проекту)*	Максимальна кількість балів	Отримані бали
1. Оцінка змісту курсової роботи		
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5	
2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затвердженому плану	5	
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилення, цитування)	10	
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10	
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10	
6. Інші характеристики	9	
<i>Разом</i>	49	
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи		
1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел)	5	
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5	
<i>Разом</i>	10	
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59	

Висновки (*підкреслити*)

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендувати до захисту при умові доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірів _____
 (Науковий ступінь, вчене звання, посада, П.І.П. викладача кафедри, що перевіряв курсову роботу)

« _____ » _____ 20__ р.

_____ (підпис)

Додаток Д

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ З УРАХУВАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ
УКРАЇНИ ДСТУ 8302:2015**

<i>Характеристика джерела</i>	<i>Приклад оформлення</i>
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Реферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей:

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одисей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 2. Коломoeць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломoeць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 4. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: довідкового видання	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	1. Коломєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe ₂ : ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i> . 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.